

Prof. dr. Andrej Černe, sedemdesetletnik

Andrej Černe se rodil julija 1950 v Ljubljani, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo. Po končani gimnaziji se je v Ljubljani vpisal na Filozofsko fakulteto, kjer je študiral geografijo in sociologijo. Študij je zaključil leta 1975, za diplomsko delo *Degradacija geografskega okolja v Velenjski kotlini* je prejel študentsko Prešernovo priznanje. Leta 1976 se je zaposlil najprej na Inštitutu za geografijo Univerze v Ljubljani, nato pa še v istem letu na Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje – področje za prostorsko planiranje. Na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete se je kot asistent za družbeno geografijo zaposlil leta 1977. Naslov magistra znanosti s področja geografije je dosegel leta 1983. V študijskem letu 1983/84 je bil kot štipendist Britanskega sveta na enoletni specializaciji s področja regionalnega razvoja in planiranja na *The London School of Economics*. Akademsko stopnjo doktorat znanosti je pridobil leta 1990. Istega leta je bil izvoljen v naziv docent za družbeno geografijo. V naziv izredni profesor je bil izvoljen leta 1994, leta 2005 pa v naziv redni profesor za družbeno geografijo.

Na Oddelku za geografijo je bil nosilec predmetov s področja ekonomske geografije, prostorskega in regionalnega planiranja. Pedagoško je bil dejaven tudi na drugih fakultetah Univerze v Ljubljani. Sodeloval je pri Interdisciplinarnem podiplomskem študiju prostorskega in urbanističnega planiranja (IPŠPUP). Regionalno planiranje je predaval na Fakulteti za arhitekturo, Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo ter na Biotehniški fakulteti, smer krajinska arhitektura. Kot predavatelj je bil aktiven tudi v tujini. Leta 1998 je predaval o regionalnem razvoju in regionalnem planiranju v Sloveniji na *School of Slavonic and East European Studies* v Londonu. V študijskih letih 2001/2002 in 2002/2003 je bil gostujoči profesor na zagrebškem Oddelku za geografijo, v študijskem letu 2004/2005 pa na Oddelku za geografijo v Tuzli.

Dejaven je bil tudi pri ostalih oblikah pedagoškega dela. Pod njegovim mentorstvom je strokovno zorelo skoraj 200 diplomantov ter se znanstveno razvijalo 19 magistrstov in 5 doktorjev znanosti.

Andrej Černe je na Filozofski fakulteti opravljal številne odgovorne naloge. Na začetku 90. let 20. stoletja je bil dve študijski leti predstojnik Oddelka za geografijo. Več let je bil vodja Katedre za regionalno analizo in planiranje. Leta 2000 je bil imenovan za predstojnika Osrednje humanistične knjižnice Filozofske fakultete (OHK), leta 2003 pa za predsednika Sveta OHK. Senat Filozofske fakultete ga je leta 2007 izvolil za prodekana, funkcijo je opravljal dva mandata. Leta 2011 je bil imenovan za dekan Filozofske fakultete za mandatno obdobje dveh let.

Z geografijo povezane odgovorne naloge je opravljal tudi v drugih organizacijah. Z ministrstvom pristojnim za šolstvo, znanost in šport je sodeloval kot predsednik Sveta za Tehniko III, podpredsednik Sveta za humanistiko in kot nacionalni koordinator za geografijo. Bil je tudi član komisije za tisk in znanstvene sestanke, član kurikularne komisije za osnovno šolo ter član področne kurikularne komisije za geografijo. Leta 1996 ga je Strokovni svet za splošno izobraževanje imenoval za člana komisije za učbenike, med letoma 2000 in 2005 za njenega predsednika. Vlada Republike Slovenije je konec leta

1994 Andreja Černeta imenovala za pomočnika direktorja Urada Republike Slovenije za prostorsko planiranje. Med letoma 1995 in 2011 je bil na Uradu odgovoren za strokovno pripravo politike prostorskega razvoja in prostorskega plana Republike Slovenije.

V delo geografskih in planerskih društev je bil aktivno vključen že od leta 1979 naprej. Med letoma 1993 in 1997 je bil predsednik Zveze geografskih društev Slovenije.

Kljub opravljanju odgovornih funkcij je bil Andrej Černe vseskozi raziskovalno aktiven. V obdobju 1993–1996 je bil nosilec raziskovalnega projekta Nacionalni atlas Slovenije. Rezultati projekta so izšli v knjigi Geografski atlas Slovenije, ki je kasneje doživela dopolnitve v obliki nove izdaje v slovenskem in angleškem jeziku. Z Ministrstvom za okolje in prostor je sodeloval tudi kot vodja ali strokovni sodelavec raziskovalnih aplikativnih nalog ter mednarodnih projektov, ki so se nanašali na metode in postopke v planiranju ter vrednotenje prostorskega razvoja.

V svoji štiridesetletni akademski karieri se je posvečal štirim geografskim področjem. Na začetku svoje kariere je bil del raziskovalne skupine, ki je utirala pot geografskemu preučevanju degradacije okolja. V tem času se je ukvarjal tudi z uporabo kvantitativnih metod in geografskih informacijskih sistemov v geografiji. Tretji sklop njegovih strokovnih in znanstvenih prizadevanj je bil povezan z geografijo prometa ter preučevanjem dostopnosti. S področja geografije prometa je napisal doslej edini visokošolski učbenik v Sloveniji (Geografija prometa: metode in tehnike, 1991). Od druge polovice 90. let 20. stoletja so bila v ospredju njegovega strokovnega zanimanja vprašanja regionalnega razvoja, vrednotenja razvojnih (prostorskih) politik ter razmišljanja o razmerjih med geografijo in planiranjem. Izpostaviti je treba razprave o geografskih pogledih na planerski postopek, predvsem tistega dela, ki se nanaša na analizo (pred planom). Prispevki s tega strokovnega področja so postala klasična študijska literatura za vse študente geografije s specializacijo v prostorsko in regionalno planiranje. Njegovi znanstveni članki so teoretično in filozofsko poglobljeni, tudi provokativni.

Kolega Andrej Černe se je upokojil septembra leta 2016. Za svoje 40-letno prizadevanje na področju geografije, regionalnega in prostorskega planiranja ter drugih strokovnih področij je prejel več priznanj. Leta 1997 je prejel srebrno plaketo, leta 2009 pa zlato plaketo Zveze geografskih društev Slovenije. Senat Filozofske fakultete mu je decembra 2002 podelil Veliko priznanje Filozofske fakultete za dolgoletno pedagoško, znanstveno in strokovno delo ter za pomemben prispevek k razvoju in ugledu geografske stroke ter k razvoju Filozofske fakultete. S hvaležnostjo pa se oziramo predvsem na njegovo delo na področju odnosa geografija-planiranje v teoriji in praksi. Andrej Černe je bil praktično dve desetletji ključni usmerjevalec ljubljanske geografske šole na področju geografskih osnov regionalnega in prostorskega planiranja ter je pomembno vplival na strokovno izoblikovanost številnih diplomantov geografije, ki so danes aktivni na planerskem področju. Skupaj s sodelavci iz drugih fakultet je sooblikoval sistem izobraževanja na Univerzi v Ljubljani za potrebe prostorskega planiranja, katerega pomemben del je tudi Filozofska fakulteta (Oddelek za geografijo) kot matična fakulteta za regionalno planiranje. Prizadeval si je za formalno ureditev statusa geografov-planerjev, ki so tudi po njegovi zaslugi lahko pridobili licenco P.

Slavljenca pa ne poznamo samo po njegovi široki humanistični in družboslovni razgledanosti – v njegovi knjižnici so številna dela s področja filozofije, teorije družbene geografije, urbanizma in arhitekture – ampak tudi kot esteta, ki mu veliko pomeni skladnost elementov v prostoru. Veselimo se prihodnjih skupnih druženj, ki nas bogatijo ter vedno dodajo ščepec novih vidikov v naša razmišljanja in strokovna prizadevanja.

Simon Kušar